

Pilootprojecten aanklappende zorg naar zorgmijdende mensen met psychische problemen die sociaal huren

dr. Evelien Coppens, dr. Kirsten Hermans,
prof. dr. Chantal Van Audenhove

GGZ-congres, 3 februari 2021

Inhoud

- 1. Pilotprojecten aanklampende zorg**
- 2. Onderzoek**
- 3. Enkele resultaten**
- 4. Conclusies**

1. PILOOTPROJECTEN AANKLAMPENDE ZORG

Doelgroep

- Ernstige chronische psychische problemen
- Problemen op andere levensdomeinen
- Nood aan zorg, maar vermijden dit
- Aan de rand van de maatschappij
- Wonen in sociale woning
- Uithuiszetting dreigt

- “Samenwerking Sociale Huisvestingmaatschappijen en GGZ Antwerpen”
- Bestaande goede praktijk in Antwerpen
- Projectoproep bouwt hierop voort

Projectoproep: aanklappende teams

- Ingebed in beschut wonen
 - Interdisciplinaire teams
 - In samenwerking met sociale woonactoren
 - Aanklappende outreachend zorg
 - Toeleiden naar gepaste zorg
 - Zorgcontinuïteit en nazorg
- Nauw samenwerken met:
 - Intersectorale actoren
 - Preventieve woonbegeleiding CAW
 - Overlast, uithuiszetting en gedwongen opname voorkomen
 - Sociale inclusie

6 pilootprojecten: maart 2018 – vandaag

Kempen	• BW Kempen
PAKT	• BW Domos
Reling	• BW West-Limburg
SaHVA	• BW De Raster
SaRA	• BW De Vliering
ZW- Vlaanderen	• BW De Bolster

ONDERZOEK

Januari 2019 – augustus 2020

Twee doelstellingen

1. Evalueren

- Worden de projecten uitgevoerd zoals bedoeld?
- Wat zijn cruciale verschillen tussen projecten?
- Wat zijn de ervaringen van zorggebruikers?

2. Ontwikkelen

- Draaiboek
- Checklist voor zelfevaluatie

Methode

1. Analyseren
aanvraagdossiers en
tussentijdse
rapporten

2. Ontwikkelen
evaluatie-
instrument

3. Bezoeken teams

4. Interviewen
zorggebruikers

5. Analyseren
registratiedata

6. Beantwoorden
onderzoeksvragen

7. Formuleren
aanbevelingen

8. Organiseren
focusgroep met
teamleden

9. Ontwikkelen
draaiboek met
checklist

Onderzoeksvragen

1. Wat is het bereik van de teams?
2. Wat is de wachttijd voor opstart?
3. Wat is de doelgroep van de projecten?
4. Wat zijn de ervaringen van de sociale huurders met aanklappende zorg?
5. Hoe verloopt de intersectorale samenwerking?
6. Welke invloed heeft de regionale context?
7. Hoe zijn de teams samengesteld?
8. Hoe verloopt de samenwerking binnen de teams?
9. Op welke theoretische benaderingen baseren de teams zich?
10. Worden de projecten uitgevoerd zoals voorgeschreven in de projectoproep?
11. Wat is de duur en het verloop van het begeleidingstraject?
12. Wat zijn de sterktes en knelpunten van de projecten?
13. Hoeveel aanklappende teams heeft Vlaanderen nodig?

Twee deliverables

Onderzoeksrapport

Draaiboek

Sinds deze week te vinden op:

<https://steunpuntwvg.be/onderzoeksprogramma/ef43-aangepast-wonen-en-aanklampende-zorg>

ENKELE RESULTATEN

Bereik en wachttijd

Bereik

Totaal: 367 huurders
Gemiddeld: 61 per
project

Wachttijd

Varieert tussen de
projecten: 0 tot 4 md

Registratiegegevens: januari 2018 – augustus 2019 (18 maanden)

Doelgroep

Mannen = vrouwen
36 tot 65 jaar (60%)
Alleenstaand (70%)
Leefloon of uitkering (57%)

Weinig cliënten met
migratieachtergrond (13%)

Psychische kwetsbaarheid:
schizofrenie, psychose,
bipolaire stoornis, angst,
depressie,
gedragsproblemen

Meervoudige problematiek
(75%)

Verwaarlozing (60%)

Lichamelijke klachten (48%)

Verslaving (46%)

Cognitieve beperking (30%)

Verleden in GGZ (50%)

Interdisciplinair team

Benaderingen, goede praktijken, relevante opleidingen

Herstel-
ondersteunende zorg

Steunend relationeel
handelen

Presentiebenadering

Krachtgericht werk

Bemoeizorg en
outreaching werk

Motiverende
gespreksvoering

Studiebezoek bij NDL
bemoeizorgteams

Opleidingen over
diverse onderwerpen

Elementen begeleiding

Aanklampend

Outreachend

**Samenwerking
met andere
sectoren**

**Goede nazorg en
continuïteit van
zorg**

**Voorkomen
uithuiszetting**

**Voorkomen
gedwongen
opname**

**Samenwerking
binnen het team**

**Samenwerking
sociale
woonactor**

**Samenwerking
CAW**

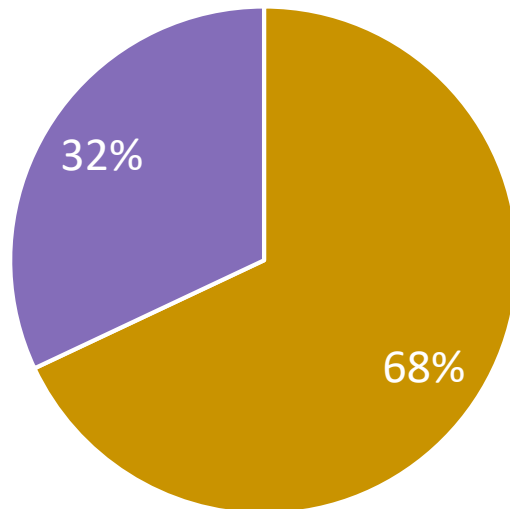
**Samenwerking
met informele
context**

Intervisie

Assessment

Begeleiding

Toeleiding zorg (n=367)

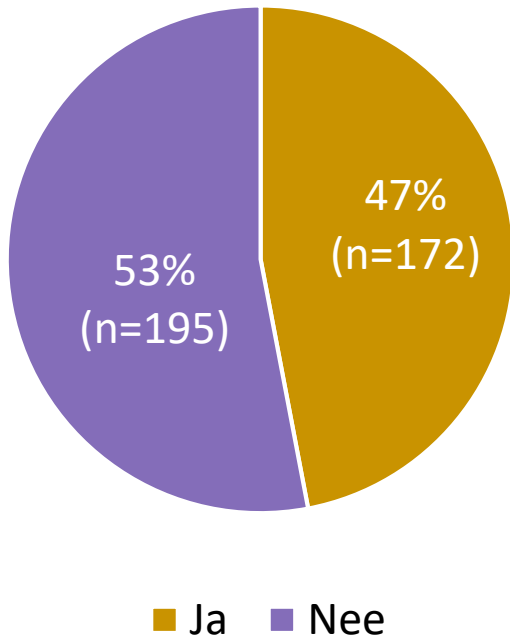
■ Ja ■ Nee

Type toegeleide zorg	%
Ambulante GGZ	22
Algemeen welzijnswerk (CAW, OCMW)	22
Residentiële GGZ (BW, PZ, PAAZ, PVT)	21
Thuisdiensten	20
Sociale initiatieven (ontmoeting)	9
Bewindvoerder	7
Verslavingszorg	4
Zorginstelling van het VAPH	3
Woonzorgcentrum	3
VDAB (GTB)	3
VAPH (diensten ondersteuningsplan)	3
Andere	53

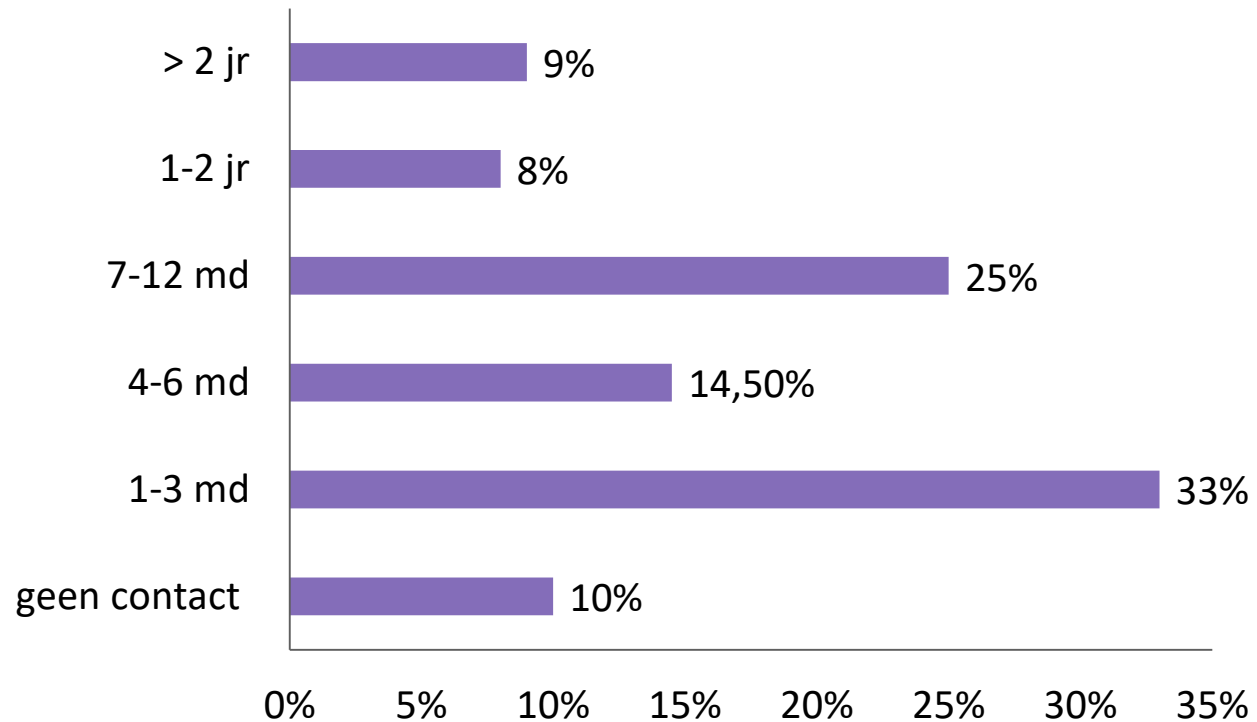
1 voorziening (53%)
2 voorzieningen (29%)
3 voorzieningen (11%)

Begeleiding

Afgerond (n=367)

Duur begeleiding (n=172)

Gemiddelde duur begeleiding: 8,4 md

Ervaringen sociale huurders

Aangenaam

- + Veel waardering
- + Hulp kwam net op tijd
- + Geleidelijk en vrijblijvend
- + Rekening houden met hun wensen, mee beslissen
- + Hulpverleners: menslievend, solidair, respectvol, niet veroordelend, niet opdringerig, leggen geen zaken op, maar proberen te helpen
- + Aanklappende aanpak
- + Team maakte voor veel cliënten een verschil

Minder aangenaam

- Beperkte duurtijd begeleiding

CONCLUSIES

- Innovatieve zorgpraktijken
- Vormen een antwoord op een heel prangende nood
- De projecten worden grotendeels uitgevoerd zoals bedoeld
- Draaiboek en checklist om werking bij te sturen
- Sociale huurders zijn enthousiast
- Meerderheid wordt toegeleid naar zorg
- Uithuiszetting en gedwongen opname komen zelden voor
- Verdere uitklaring nodig:
 - Samenwerking met preventieve woonbegeleiding CAW
 - Lokale inbedding

VRAGEN?

Evelien.Coppens@kuleuven.be